

T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı, İstanbul Kent Üniversitesi mensupları ve akademik ve idari birimlerinin bilimsel araştırma, yayın, eğitim ve öğretim ve hizmet faaliyetleri ile kişilerarası ilişkilerde uygulanacak etik ilke ve kuralları saptamak, Etik Kurulu oluşumunu, görevlerini ve etik kuralların uygulama esaslarını düzenlemektir.

Tanımlar

Madde 2 – Bu Yönergede geçen;

- a) Üniversite: İstanbul Kent Üniversitesi’ni,
- b) Rektör: İstanbul Kent Üniversitesi Rektörü’nü,
- c) Senato: İstanbul Kent Üniversitesi Senatosu’nu,
- d) Etik Kurul: İstanbul Kent Üniversitesi Etik Kurulu’nu,
- e) Üniversite Birimleri: İstanbul Kent Üniversitesi’ne bağlı bütün akademik ve idari birimleri ifade eder.

Kapsam

Madde 3 – Bu Yönerge;

- a) Üniversite mensuplarınca yapılan her türlü bilimsel araştırma ve çalışmalar, üniversite fonlarınca desteklenen ve üniversiteye bağlı birimlerde yürütülen bilimsel araştırma ve geliştirme projeleri, üniversite bünyesinde gerçekleştirilen bilimsel toplantı ve etkinlikler ile ilgili araştırma etiği konularını,
- b) İstanbul Kent Üniversitesi adresiyle yurtiçi ve yurtdışı dergilerde, her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organında yayınlanan ya da yayınlanmak üzere gönderilen tüm yayınlarla ilgili yayın etiği konularını,
- c) Üniversitenin akademik ve idari kadrolarında bulunan çalışanlarının akademik ve hizmet etiğini ilgilendiren eylemlerini,
- d) Eğitim etiği temel ilkelerini,
- e) Üniversitenin topluma hizmet ve toplumsal sorumluluklarının söz konusu olduğu durumlarda ortaya çıkan kurumsal etik ilkelerini,
- f) Üniversitenin farklı birimleri ve çalışanları arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan etiğe aykırı davranışların tanımını,
- h) Etik Kurul’un oluşumu, görevleri ve çalışma biçimini,
- i) Etik Kurul’a başvuru ve etik değerlendirme süreçlerine ilişkin konuları kapsar.

Üniversitenin Temel Etik İlke ve Değerleri

Madde 4 – Üniversite; tüm üyelerinin kişisel onurunu, bireysel kimliğini, mesleki saygınlığını tanır ve bilim, sanat, araştırma, yayın, eğitim-öğretim, hizmet ve toplumla ilişkilerde üniversite yaşamının ve akademik faaliyetin evrensel etik ilkelerinin en vazgeçilmez değerler zinciri olduğuna inanır. Dürüstlük, insan onuruna, emeğine ve özerkliğine saygı, adalet, akademik özgürlük, sorumluluk, güven, güvenilirlik, doğruluk, nesnellik, bilimsel kuşkuculuk, eleştirel bakış, yeni kavramlara açık olma, koruma, çevreye, doğaya ve canlı haklarına duyarlılık bu ilkelerin temelini oluşturur. Bilimsel araştırmalarda bilimsel disipline bağlılık, yansızlık, geçerlilik, yasama saygı, zarar vermeme, olası zarar ve riskler konusunda tüm ilgilileri bilgilendirme, araştırmalara özgür irade ile katılma, akademik özgürlük, insana ve topluma sorumluluk gibi etik ilkelere uyum esastır.

Yayınlarda; aşırı macılık, uydurmacılık, çarpıtma, yayın tekrarı, dilimleme, hayali yazarlık ve bilimsel ihmal gibi etik ihlallere yol açılmaması, yayına temel oluşturan araştırmanın tasarım, planlama, yürütülme aşamalarında katkıda bulunanların adlarına yer verilmesi, eksiksiz ve doğru kaynak gösterilmesi, gereken biçim ve doğrulukta atıflarda bulunulması, araştırmayı destekleyenlerin belirtilmesi etik anlayış ve olgunluğun gereğidir.

Toplum ve insanlığa karşı sorumluluklarda; bilimsel ve sanatsal çalışmaların, düşünsel mülkiyet ve kullanım hakları saklı kalmak koşuluyla insanlığın ortak malı olması nedeniyle araştırma ve sanatsal çalışmaların içeriğinin toplum, insanlık yararını ilgilendiren hiçbir bölümü gizlenemez, değiştirilemez, çarpıtılamaz ve yasaklanamaz.

Eğitimde; öğretim elemanları profesyonellik, sorumluluk, adalet, eşitlik ilkeleri çerçevesinde etkili ve güvenli bir eğitim ortamı sağlamak, yansız, nesnel değerlendirme yapmak durumundadır.

Yerleşke yaşamı konularında; örneğin, yönetimde, yönetilmede, kişilerin ve ürünlerin değerlendirilmesinde sınavlar, jüri üyelikleri, performans ve başvuruların değerlendirilmesi, hakemlik ve editörlükler vb. kişisel ve kurumsal iliksilerin yürütülmesinde, Üniversite'nin temsil edildiği her ortamda ve kamuya açık diğer hizmetlerin/etkinliklerin yerine getirilmesinde temel etik ilke ve kurallarını benimser.

Etik Kurulun Görev ve Sorumlulukları

Madde 5 - Etik Kurul;

- Üniversitenin akademik ve idari birimlerinde bilim, yayın, eğitim-öğretim ve hizmet faaliyetleri ile Üniversitenin toplumla ilişkilerinde ortaya çıkan etik sorunlarda, etik ilke ve kurallar doğrultusunda, yeterli ve inandırıcı kanıtlara dayalı değerlendirme yapar ve görüş bildirir; etiğe aykırılık anlamında bir değerlendirme ve görüş verebilmek için etik ihlalinin kasıt ve ağır ihmal sonucunda gerçekleşmiş olmasını esas alır,
- Yeni ve yerleşmemiş yöntem ve teknolojilerin uygulanması gerektiğinde yeni ilke ve kurallar oluşturur,
- Etik ilke ve kuralların uygulanma yöntemlerini belirler,
- Üniversite bünyesinde temel alınacak etik ilkeleri ve politikaları geliştirir,
- Üniversitede etik yaşam kültürünün yaygınlaşması ve etik duyarlılık kazanılması için eğitim ve benzeri çalışmaları düzenler,
- Üniversite bünyesinde ortaya çıkan etik sorunları değerlendirerek gerektiğinde uzman etik kurullar oluşturulması için Rektörlüğe öneride bulunur,
- Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan uzman etik kurulların oluşturdukları etik ilke ve uygulamaların Üniversitenin benimsemiş olduğu temel etik ilkelerle bütünleşmesine yönelik değerlendirmeler ve önerilerde bulunur,
- Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan uzman etik kurullarda görev alacak kişilere eğitim sağlar,
- Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan uzman etik kurullar arasında eşgüdümü sağlar, bu kurulların anlaşmazlıklarında ya da çözümleyemedikleri konularda hakemlik yapar,
- Hakkında değerlendirme yaptığı, karar aldığı ve görüş verdiği tüm etik konular ve sorunlarda gizlilik içinde çalışır ve ilgili tüm bilgi ve belgeleri saklı tutar,
- Üniversite birim ve görevlilerinin etik ilke ve standartlara aykırı tutum ve davranışlarda bulunduğunun tespiti halinde uygulanacak yaptırımları belirler, etik dışı tutum ve davranışın durdurulması için Rektörlük Makamını bilgilendirir,
- Yapılan ihbar ve şikâyetin ilgiliyi mağdur etmek amacıyla ve uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı anlaşılanların isim ve davranışlarını Etik Kurulu web sayfasında yayımlar.

Etik Kurulun Yapısı

Madde 6 –

- Etik Kurul; Üniversite Senatosu önerisiyle Rektör tarafından görevlendirilen beş (5) üyeden oluşur. Üyeler kendi aralarından bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer,
- Etik Kurul Üyelerinin görev süresi dört (2) yıldır. Görev süresi biten bir üye yeniden görevlendirilebilir. Bir takvim yılı içinde, izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer ve yerine aynı nitelikte yenisi seçilir. Kurul üyeliğinden çekilme ve üyeliğin düşmesi Rektör onayının ilgiliye tebliği ile yürürlüğe girer.

Etik Kurulun Çalışma Biçimi

Madde 7 – Etik kurulun çalışma düzeni aşağıda tanımlandığı gibidir:

- Etik Kurulca incelenecek konular ve değerlendirilecek dosyalar, Etik Kurul'a Rektör tarafından havale edilir.
- Etik Kurul, başkanının çağrısı üzerine gündemini görüşmek üzere yılda en az dört (4) defa ve üye sayısının en az üçte ikisinin katılımı ile toplanır. Gerektiğinde başkanının çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar yapılabilir.
- Kurul değerlendirmelerini dosya üzerinden yapar; gerektiğinde ilgili kişilerden yazılı ya da sözlü bilgi alır. Hakkında etik ihlali başvurusu bulunan kişilere Etik Kurul önünde savunmalarını yapma hakkı tanınır; istemeleri halinde bu savunma yazılı da olabilir. Savunma hakkının kendilerine bildirildiği tarihten itibaren dört hafta içinde yanıt vermeyen kişiler savunma haklarından feragat etmiş sayılırlar. Bu durumda Etik Kurul eldeki diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak değerlendirme yapar ve görüş bildirir.

- d) Etik Kurul inceleme ve değerlendirmeleri sırasında başka kurum ve kuruluşlarla yapması gereken yazışmaları Rektörlük aracılığıyla yapar.
- e) Etik Kurul inceleme ve değerlendirmesine sunulan her dosya için başkan, üyelerin görüşleri doğrultusunda, üyeler arasından bir raportör görevlendirir. Etik Kurul, gerektiğinde, konu ile ilgili başka uzmanları da, görüşlerine başvurmak üzere toplantılarına davet edebilir ya da uzmanlardan oluşan bir alt kurul oluşturabilir. Bu uzmanlar ya da alt kurullar Etik Kurul tarafından kendilerine havale edilen dosya üzerindeki çalışmalarını belirlenen süre içinde tamamlayarak hazırladıkları raporu Etik Kurul'da görüşülmek üzere başkanlığa sunarlar. Başvuru dosyası hakkındaki raportör görüşü ve/veya diğer uzman ya da alt kurul raporları Etik Kurul toplantısında tartışmaya açılır. Tartışma sonucunda üye tam sayısının yarısından bir fazlasıyla Kurul görüşüne esas olacak karar alınır. Alınan karar etik yargıların gerekçeleri ile birlikte, nihai rapor halinde düzenlenerek, toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır. Karara karşı oy kullanan üyeler gerekçeli kararlarını nihai rapora eklerler.
- f) Etik Kurul görüş ve öneri niteliğindeki raporunu Rektöre sunar.
- g) Etik Kurul, başvuruları yalnızca etik ve deontolojik yönleriyle ele alır ve değerlendirir. İnceleme ölçütleri ve önerileri uluslararası sözleşme ve bildirgelere, yerleşik etik ilke ve kurallara dayanır.
- h) Etik Kurul gönderilmiş tüm belgeler ve dosyalar ile inceleme ve değerlendirme sürecindeki tüm yazışmaların birer örneği, ilgili yönetmeliklerin öngördüğü sürece saklanır.
- i) Etik Kurul'un sekreteryası işleri Üniversite Genel Sekreterliğince yürütülür.

Yürürlük:

Madde 8 – Bu Yönerge, İstanbul Kent Üniversitesi Senatosunca kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 9 – Bu Yönerge, İstanbul Kent Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.